

GRE 1401 (Attisk prosa I): Eksamen, høst 2021

General instructions

This is an open-book exam. Feel free to use all resources, including dictionaries and grammars.

The exam consists of two independent Parts, which can be completed in any order.

PART A.

1. Translate (either into English or Norwegian) the following sentences from the texts we worked on in class. (Total 40 points, 5 points for each sentence)

1. ἡ αὐτὴ τιμωρία τοῖς ἀσθενεστάτοις πρὸς τοὺς τὰ μέγιστα δυναμένους **ἀποδέδοται**, ὥστε τὸν χεῖριστον τῶν αὐτῶν τυγχάνειν τῷ βελτίστῳ
2. ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἔχθραν αὐτοῦς ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθασιν ἔχειν
3. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεικῶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ' ὃ δυσμαχώτατόν ἐστι τῶν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν
4. ἐπ' ἐκφορὰν γὰρ αὐτῇ ἀκολουθήσασα ἡ ἐμὴ γυνὴ ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου **ὀφθεῖσα** χρόνῳ διαφθείρεται.
5. οὐ γὰρ μόνον εἶ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἤκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες **λάβοιτε**, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμ' ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν
6. οὔτε χρημάτων ἔνεκα ἔπραξα ταῦτα, ἵνα πλούσιος ἐκ πένητος γένωμαι, οὔτε ἄλλου κέρδους οὐδενὸς πλὴν τῆς κατὰ τοὺς νόμους τιμωρίας.
7. ταύτην γὰρ ἐμαυτῷ μόνην ἠγοῦμαι σωτηρίαν, ἐὰν ὑμῖν εἰπεῖν ἅπαντα **δυνηθῶ** τὰ πεπραγμένα.
8. ἐπειδὴ δέ μοι ἡ μήτηρ ἐτελεύτησεν, ἢ πάντων τῶν κακῶν ἀποθανοῦσα αἰτία μοι **γεγένηται** [...]

2. Provide full identification for the five forms given in bold (10 points, 2 points for each form).

PART B (total 50 points)

Translate (either into English or into Norwegian) the following excerpt from an oration by Nicephorus Chrysoberges (12-13 CE), written in the style of Attic orators. It depicts a dramatic scene or “episode” (ἐπεισόδιον) in which two personified concepts reflect on historical time.

Use the LSJ (accessible via logeion or Thesaurus Linguae Graecae) to translate this passage, leaving blanks and using question marks where necessary.

It is possible to earn the 50 points for an impeccable translation that does not include the last paragraph of the excerpt. You are encouraged, however, to complete a translation of the last paragraph for additional credit.

Some words and phrases (marked in bold) are glossed at the end of the passage.

πηλικῶν ταῦτα συγγραφέων ἐπάξια; καὶ ποῖος λόγος ὑποφητεύων ῥητορικῇ τὰ τοῦ χρόνου τούτου τῆς σῆς αὐτοκρατορίας παράδοξα λαλεῖν ἀρκούντως καὶ ὡς ἐπιπρεπές ἐστι δύναίτο;

οἷον γάρ τι καὶ τοῦτο ἀστειότατον ἐπεισόδιον εἰσάγονταί σοι, δικαιοτάτε βασιλεῦ, ἐνταῦθα σήμερον λόγος καὶ χρόνος, παρὰ σοὶ δικαστῆ ἀμφοτέρω δικασόμενοι. καὶ ἔστιν ὁ μὲν λόγος διώκων, εἴτουν κατήγορος, ὁ χρόνος δὲ γε κατηγορούμενος.

Προλογίζεται γοῦν ὁ λόγος καὶ τηλικαῦτα τοῦ ἀντιμάχου χρόνου κατηγορεῖ·

‘ἦν ὅτε’ γάρ φησιν ‘τοῖς οἰκείοις ἔργοις ἐκάτερος αὐτῶν ἐνευθηνεῖτό τε καὶ ἐπέθαλλε· καὶ χρόνος μὲν παρῆγεν ἄνδρας ἀριστεὰς **μεγαλουργούς**, Ἄρεος θεράποντας αἰχμητοῦ καὶ τυραννοκτόνους βριθεῖς, ὁ λόγος δ’ αὖθις **ἐνηλικίου** ῥήτορας ἀγαθοῦς τὰ γέρα τοῖς ἀριστεῦσιν ἐκείνοις ἐκ λογικῶν διασκευῶν ἐνσκευάζοντας καὶ ταῖς σφετέραις σοφιστικαῖς τὰ ἐκείνων ἔργα σεμνύνοντάς τε καὶ μεγαλύνοντας· καὶ οὕτω τὰ οἰκεῖα ποιοῦντες χρόνος ἅμα καὶ λόγος εἰς γῆρας ἤλασαν ἀδρανές· καὶ παρῆλθον μὲν οἱ ἀριστεῖς ἐκεῖνοι καὶ οἱ μεγαλουργοί, παρῆλθον δὲ καὶ οἱ τῆς ῥητορείας ἐξάρχοντες, οἱ ταῖς ἐκείνων ἀριστουργίαις τὰς σφῶν μεγαληγορίας καὶ τοὺς ἐπαίνους **ἀντετεχνίτευον**.’

νῦν οὖν ὁ χρόνος αὖ [...] ἐνεωτερίσατο καὶ παρήγαγέ σε, τὸν αὐτοκράτορα, μέγαν ἀριστουργόν, ἀμφότερον, βασιλέα τε ἀγαθὸν κρατερόν τ' αἰχμητὴν 'κάμέ' φησι 'τὸν γηραλέον χρόνον καὶ ἀφαιρὸν νεωτερίζεσθαι προσβιάζεται καὶ ἀναλόγως τὰς σὰς ἀντισεμνύνειν αἰχμάς.'

'καίτοι, ὦ χρόνε,' φθέγγεται' ἂν ὁ λόγος παραγραφόμενος, 'εἰ τηλικοῦτον ἔμελλες ἐς νῦν παράγειν καλὸν τὸν βασιλέα καὶ ἀριστεὰ τοῦτον Ἀλέξιον, **τί ὅτι μὴ** τηνικαῦτα **παρήνεγκες**, ὅποτε κάμοι παρήσαν οἱ πρεσβύτεροι συγγραφεῖς, οἱ γλυκεῖς Ξενοφῶντες καὶ οἱ ἐμβριθεῖς Θουκυδίδαι καὶ ἡ λοιπὴ κομψότης τῶν σοφιστῶν, οἱ τὸν ἀνδρεῖον τοῦτον ἀπολαβόντες ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς διεσκευάσαντό τε καὶ διετεχνιτεύσαντο καὶ ὀφθαλμοὺς μὲν ἰδόντες ἀγλαομόρφους τούτους καὶ στίλβοντας τὴν χρυσοειδεστάτην ἐντεῦθεν τοῦ βασιλέως ψυχὴν ἔτεκμήραντο, ὡς ἐκ θυρίδων τούτων προκύπτουσιν· [...]

Glossary

μεγαλουργός, doer of great deeds

ἐνηλικίου < ἐνηλικιόμαι, to be in one's prime, youth, here used with accusative of respect

ἀντετεχνίτευον, cf. ἀντιτεχνίτης 'rival' (the verb means 'to rival')

τί ὅτι μὴ ... παρήνεγκες Translate "why don't you let it pass"